

ชื่อยาทั่วไป	Dapsone
ชื่อการค้า / ผู้ผลิต	-
รูปแบบ / ความแรง	1 เม็ดประกอบด้วยตัวยา Dapsone ปริมาณ 100 mg
กลุ่มยา	antibiotic
Pregnancy Category	C
ข้อบ่งใช้ที่ได้รับการรับรองจาก สำนักงานคณะกรรมการอาหารและยา	<p>ข้อบ่งใช้</p> <p>USFDA ได้กำหนดข้อบ่งใช้สำหรับยา Dapsone ดังนี้</p> <ul style="list-style-type: none"> - ใช้ร่วมกับยาตัวอื่นๆเพื่อรักษาหรือป้องกัน โรคเรื้อน - ใช้เป็นยารักษาหรือป้องกัน Pneumocystis carinii pneumonia - ใช้รักษาโรค dermatitis herpetiformis - ใช้เป็นยาป้องกันการติดเชื้อ Toxoplasma gondii - รูปแบบยาทาเฉพาะที่ใช้เพื่อรักษา Acne vulgaris (2) - Dapsone ใช้เป็นยาป้องกันการติดเชื้อ Toxoplasma gondii ในผู้ป่วยโรคเอดส์ ที่ตรวจพบ Toxoplasma – seropositive และมีค่า CD4 น้อยกว่า 100 / microliter - การให้ยา Dapsone เพื่อป้องกัน Pneumocystis carinii pneumonia มีข้อบ่งใช้สำหรับผู้ป่วยเอดส์ ผู้ใหญ่ที่มีค่า CD4 น้อยกว่า 200/microliter หรือมีประวัติ oropharyngeal candidiasis - การให้ยา Dapsone เพื่อป้องกัน Pneumocystis carinii pneumonia ป้องกันการติดเชื้อ Toxoplasma gondii ในผู้ป่วยโรคเอดส์ สามารถหยุดการให้ยา ถ้าผู้ป่วยมีการตอบสนองต่อ HAART (highly active antiretroviral therapy) และมีค่า CD4 มากกว่า 200 / microliter เป็นเวลาอย่างน้อย 3 เดือน <p>ขนาดยาในผู้ใหญ่</p> <ul style="list-style-type: none"> - โรค Dermatitis herpetiformis รับประทานยาครั้งแรก 50 mg ครั้งต่อไปขนาดยา 50 – 300 mg วันละครั้ง - โรคเรื้อน รับประทานยา 100 mg วันละครั้ง หรือให้ร่วมกับยารักษาโรคเรื้อนตัวอื่นๆ (rifampin clofazimine หรือ ethionamide) เป็นระยะเวลา 3 – 10 ปี - ใช้เพื่อรักษาหรือป้องกัน Pneumocystis carinii pneumonia รับประทานยา 100 mg วันละครั้ง - ป้องกันโรคติดเชื้อจาก Toxoplasma gondii ให้รับประทานยา 50 mg วันละครั้ง ร่วมกับยา pyrimethamine 50 mg สัปดาห์ละครั้ง และร่วมกับ leucovorin 25 mg

	<p>รับประทานครั้ง หรือให้ยา dapsone ขนาด 200 mg ร่วมกับยา pyrimethamine 75 mg ร่วมกับ leucovorin 25 mg รับประทานครั้ง</p> <p>ขนาดยาในเด็ก</p> <ul style="list-style-type: none"> - โรคเรื้อน ให้ยา Dapsone ขนาด 1-2 mg / kg วันละครั้ง ขนาดยาสูงสุดไม่เกิน 100 mg / วัน - ใช้เพื่อรักษาหรือป้องกัน Pneumocystis carinii pneumonia ให้ยา Dapsone ขนาด 2 mg / kg วันละครั้ง ขนาดยาสูงสุดไม่เกิน 100 mg / วัน หรือขนาดยา 4 mg/kg รับประทานครั้ง, ขนาดยาสูงสุดไม่เกิน 200 mg / dose - ป้องกันโรคติดเชื้อจาก Toxoplasma gondii ให้รับประทานขนาด 2 mg / kg วันละครั้ง ร่วมกับยา pyrimethamine ขนาด 1 mg / kg วันละครั้ง และ leucovorin ขนาด 5 mg ทุกๆ 3 วัน
เภสัชวิทยา	กลไกการออกฤทธิ์ของ Dapsone ยังไม่ทราบแน่ชัด แต่อาจคล้ายกับยาต้านจุลชีพกลุ่ม sulfonamides ซึ่งมีกลไกยับยั้งแบบแข่งขัน (competitive antagonist) กับ paraaminobenzoic acid (PABA) จึงยับยั้งการสังเคราะห์ folic acid ในเชื้อที่ไวต่อยา ได้แก่ M.leprae รวมทั้งเชื้อ Plasmodium และ Pneumocystis jirovecii (2, 4)
เภสัชจลนศาสตร์	<p>-Dapsone ดูดซึมได้เกือบสมบูรณ์จากทางเดินอาหาร โดยเวลาที่ระดับยาในพลาสมาถึงความเข้มข้นสูงสุด (Time to Peak) ภายใน 2-8 ชั่วโมง หลังจากให้ยาด้วยวิธีการรับประทาน</p> <p>-การที่ระดับยาจะถึง Steady-state นั้น จะต้องบริหารยา 100 mg ทุกวันเป็นเวลาอย่างน้อย 8 วัน ติดต่อกัน และความเข้มข้นของยาสูงสุดในพลาสมา (Ctrough) มีค่าประมาณ 500 nanograms / mL ซึ่งเป็นระดับที่สูงกว่า MIC ของเชื้อ M.leprae ประมาณ 50 – 80 %</p> <p>-Dapsone จับกับโปรตีนในพลาสมาได้เกือบ 100 % และ monoacetylated metabolite ของ Dapsone ก็สามารถจับกับโปรตีนในพลาสมาได้เช่นกัน Dapsone ผ่าน Enterohepatic recycling ยามีการกระจายตัวได้ดี มีค่าการกระจายตัว (Volume of Distribution) 0.84 ถึง 1.5 L/kg โดยพบยาได้ในน้ำลาย น้ำนม และสามารถผ่านรกได้ ค่าครึ่งชีวิตอยู่ในช่วงระหว่าง 10 – 80 ชั่วโมง (ค่าเฉลี่ย 28 ช.ม.) ซึ่งค่าจะแตกต่างกันไปในแต่ละบุคคล</p> <p>-Dapsone ถูก metabolite ด้วยกระบวนการ acetylation ได้เป็น monoacetyldapsone เป็น metabolite หลัก และยังได้อนุพันธ์ที่เป็น mono หรือ</p>

	<p>diacetyl อื่นๆ อีก นอกจากนี้ Dapsone ยังถูก metabolite ได้ด้วยกระบวนการ hydroxylation เกิดเป็น hydroxylamine dapsone ซึ่งเป็นสาเหตุให้เกิด methaemoglobinaemia และ haemolysis ได้</p> <p>-Dapsone ถูกขับออกทางปัสสาวะเป็นหลัก มีตัวยา 20% ที่ถูกขับในรูปแบบไม่เปลี่ยนแปลง (Unchanged drug)</p>
ข้อควรระวัง / ข้อห้ามใช้	<p>ควรระมัดระวังการใช้ยา Dapsone ในผู้ป่วยที่มีภาวะดังต่อไปนี้</p> <ul style="list-style-type: none"> - ผู้ที่มีภาวะพร่องเอนไซม์ G6PD หรือ methemoglobin reductase ซึ่งอาจทำให้เกิดภาวะ hemolysis และ Heinz-body formation *** เพิ่มมากขึ้นกว่าปกติ - ผู้ที่มีภาวะโลหิตจาง - ผู้ที่มีภาวะพร่อง Methemoglobin reductase หรือ Hemoglobin M - ผู้ที่มีภาวะโรคหัวใจ หรือโรคปอด - ผู้ที่กำลังได้รับยากดภูมิ Folic antagonist ซึ่งอาจทำให้เพิ่มปัจจัยเสี่ยงต่อ Hematologic reaction - ผู้ที่มีประวัติแพ้ยากดภูมิซัลฟา มีโอกาสเกิดอาการแพ้ยา Dapsone ด้วย - ตั้งครรภ์ หรือกำลังให้นมบุตร เพราะยาสามารถผ่านรกและขับออกทางน้ำนมได้ - ห้ามใช้ในผู้ที่แพ้ยานี้ รวมทั้งผู้ที่มีภาวะโลหิตจางขั้นรุนแรง (Severe anemia)
อาการไม่พึงประสงค์จากการใช้ยา	<p>ยามีฤทธิ์ข้างเคียงที่สำคัญคือ Hemolysis ควรระมัดระวัง ในการใช้ในผู้ป่วยที่มีภาวะ G6PD และโลหิตจางขั้นรุนแรง ตลอดจนไม่ควรให้ยา Dapsone ร่วมกับยาในกลุ่ม Folic antagonist ซึ่งอาจทำให้เพิ่มปัจจัยเสี่ยงต่อ Hematologic reactions มากขึ้น การให้ยาเป็นระยะเวลาติดต่อกันนานๆ ควรทำการติดตามระดับ complete blood count เพื่อประเมินอาการข้างเคียงที่เกิดจากยาเป็นระยะๆ</p> <p>ยา Dapsone พบรายงานการเกิด cross-sensitivity reaction กับยาในกลุ่ม sulfonamides ควรพิจารณาอย่างรอบคอบ และระมัดระวังในการใช้ในสตรีมีครรภ์และสตรีให้นมบุตร</p>
ค่าใช้จ่ายด้านยา	1.5 บาท
ผู้ป่วยที่ได้รับยา Dapsone ควรได้รับคำแนะนำดังนี้	<ul style="list-style-type: none"> - สามารถรับประทานยาพร้อมกับการรับประทานอาหาร เพื่อลดผลข้างเคียงจากยาที่อาจจะทำให้อาเจียนหรือคลื่นไส้ (GI upset) - ยาอาจทำให้รู้สึกวิงเวียนศีรษะ ให้เพิ่มความระมัดระวังในการขับขี่ยานพาหนะ หรือการทำงานกับเครื่องจักรกล - หากมีอาการผิดปกติดังต่อไปนี้ระหว่างทานยา ให้ปรึกษาแพทย์

	<ul style="list-style-type: none"> - กล้ามเนื้ออ่อนแรง (Muscle weakness) - มีไข้ เจ็บคอ หรือมีผื่นตามผิวหนังรุนแรง (Severe skin rash) - ตัวเหลือง ตาเหลือง
--	---